

Pääkaupunkiseudulla asuvat metsänomistajat arvostavat metsäomaisuuttaan - ilmastonmuutos ja yhteiskunnan säätely huolettavat

Pääkaupunkiseudulla asuvien metsänomistajien suurimmat huolenaiheet liittyvät ilmastonmuutoksen mahdollisesti aiheuttamiin ongelmiin ja metsäomaisuuden yhteiskunnan säätelyyn. Kolmantena huolenaiheena on metsänhoidon korkeat kustannukset. Metsänhoidon valinnat ja neuvottelut metsäalan toimijoiden kanssa aiheuttavat vähiten murhetta.

Tässä raportissa esitetyt asiat perustuvat Pääkaupunkiseudun metsänomistajat PKMO ry:n tekemään jäsenkyselyyn. PKMO ry:n tekemään kyselyyn vastasi 339 PKMO:n jäsentä (vastausprosentti oli 32%). Kysely tehtiin kevät-kesällä 2016. PKMO ry toimii pääkaupunkiseudun ja sen läheisyydessä asuvien metsänomistajien verkostona; jäsenten metsät sijaitsevat eri puolilla Suomea.

Kaupunkilaismetsänomistajien metsät perintöä tai ostettua

Pääkaupunkiseudulla asuva metsänomistaja on miltei yhtä usein mies kuin nainen, iältään noin 60-vuotias ja omistaa metsää 20 - 49 hehtaaria.

Pääkaupunkiseudulla asuvat omistavat metsää useimmiten Etelä-Savossa, Keski-Suomessa, Pirkanmaalla tai Uudellamaalla. Metsä on useimmiten saatu perintönä tai ostettu. Monia kiinnostaa hankkia omistukseensa lisää metsämaata. Yleisin omistusmuoto on yksityisomistus yksin tai yhdessä puolison kanssa. Toiseksi suosituin oli yhtymä ja kolmanneksi kuolinpesä. Muutamat omistivat osakeyhtiön tai yhteismetsän osuuksia, tai hallintaoikeuden. Useimmat käyvät metsätilallaan vähintään 6 kertaa vuodessa; monet asuvat tilalla useita kuukausia joka vuosi.

Suurimmalla osalla metsätaloussuunnitelma ja ovat metsänhoitoyhdistyksen jäseniä

Kyselyn perusteella pääkaupunkiseudun metsänomistajien metsätalouden harjoittaminen perustuu olemassa oleviin suunnitelmiin sillä lähes 70% kyselyyn vastanneista metsänomistajista on paperinen ja 40% sähköinen metsätaloussuunnitelma ja vain 13% tiloilla ei ole mitään suunnitelmaa. Metsänhoitoyhdistykseen kuuluu 86% ja Metsäliiton jäseniä on 40% vastaajista.

Puunmyyntitulot ja hyvin hoidettu metsä tärkeitä, luontoelämyksiä arvostetaan

Pääkaupunkiseudulla asuvat metsänomistajat arvostavat puunmyyntituloja, mutta lähes yhtä tärkeää on hoidettu metsä. Metsästä haetaan myös luontoelämyksiä, rauhoittumista ja voimaantumista sekä retkeily-, marjastus- ja sienestysmahdollisuuksia. Ilmastonmuutos ja sen aiheuttamat myrsky- ja tuholaiస్తుhot sekä yhteiskunnan kasvava sääntely huolestuttavat. Myös metsänhoidon korkeat kustannukset huolestuttaa monia

metsänomistajia Metsänhoidon valinnat ja neuvottelut metsäalan toimijoiden kanssa aiheuttavat vähiten murhetta.

Metsätalouden harjoittamisen lisäksi metsästysoikeuksien vuokraus on hyvin suosittua. Myös erikoispuiden kasvatusta ja luonnonarvokauppa kuten METSO-ohjelma tai maisemanvuokrausta harjoitetaan vastanneiden metsänomistajien tiloilla.

Moni kaupunkilaismetsänomistaja on kiintynyt metsäänsä ja haluaa pitää siitä hyvää huolta. PKMO ry:n kyselyyn vastanneet näkevät itsensä metsänomistajina osallisena luonnon kiertokulussa, lenkkinä sukupolvien ketjussa ja uudistuvien luonnonvarojen hoitajana.

Metsän omistamista kuvailtiin kyselyn vapaamuotoisissa kommentteissa mm seuraavalla tavalla: "Mielenkiintoista puuhastelua eläkepäivinä", "Perintö, jota täytyy vaalia", "Sijoitus ja harrastus", "Taloudellinen turva", "Suomalaisuutta", "Kuin ilma ja vesi, sitä ei oikeastaan voi omistaa", "Luontoarvojen kunnioittaminen", "Rauhoittumismahdollisuus luonnon keskellä", "Osa minun identiteettiäni" sekä "Tulonlähdettä, yhteyttä luontoon ja kotiseutuun, virkistystä, turvallisuutta itselle ja tuleville sukupolville".

Metsätöitä tehdään itsekin, osa teetetään ammattilaisilla

Tulevan kolmen vuoden aikana PKMO:n jäsenet ovat eniten hankkimassa puukauppapalveluita, taimikonraivausta, metsänistutusta tai -kylvöä, sekä harvennusta ja energiapuun korjuuta.

Useimmat pääkaupunkiseudun metsänomistajat tekevät itse metsätöitä, mutta metsänomistajat hankkivat palveluja myös ulkopuoliselta mielellään. Kyselyn vapaissa kommentteissa tuli esille, että metsänhoitotöiden ulkoistaminen on joskus hankalaa, eivätkä paikalliset toimijat aina ymmärrä kaukana asuvan metsänomistajan tilannetta ja tarpeita.

Kyselyyn vastanneet metsänomistajat haluavat myös jatkuvasti uutta tietoa ja neljä koulutustarvetta nousi kyselyssä ylitse muiden - puukauppa, taimikonhoito, metsäverotus ja omistajanvaihdos, joista yli kolmannes vastaajista halusi koulutusta.

Alku hankalaa, neuvontaa ja koulutusta saatavissa

Monen metsänomistajan mielestä alku on hankalaa, mutta useimmat ovat löytäneet tietoa tarjolla olevista lähteistä. Koulutusta, verkostoja ja vertaisneuvontaa kaivataan; näitä toiveita kohdistettiin myös PKMO:n toiminnalle. Erityisesti omistajanvaihdoksen tekemisestä, puukaupasta, taimikonhoidosta ja metsäverotuksesta kaivataan lisää tietoa.

Suurin osa miettinyt metsien omistusmuodon tulevaisuutta

Yli 60% vastaajista on suunnitellut metsäomaisuutensa tulevaisuutta. Suosituimpana vaihtoehtona on omistajanvaihdos esim.sukupolvenvaihdos ja seuraavaksi tulevat

metsäomaisuuden myyminen tai lahjoittaminen, mutta myös metsätilojen ostaminen kiinnostaa.

PKMO:n toimintaan ollaan tyytyväisiä - edunvalvontaa sekä monipuolista tietoa metsätaloudesta halutaan lisää

Kyselyn tulosten mukaan PKMO:n tärkeimpiä tehtäviä ovat omat ja kumppanien kanssa järjestetyt koulutustilaisuudet, metsänomistajien edunvalvonta ja monipuolinen tiedottaminen. Vapaissa kommentteissa tuli esille myös PKMO:n mahdollistama metsänomistajien keskinäinen verkostoituminen ja vertaistukitoiminta.

Vastaajien mielestä PKMO:n neljä selvästi tärkeintä tehtävää tulevaisuudessa ovat “Jäsenistön koulutus ja neuvonta”, “Etämetsänomistajien näkökantojen esiin tuominen yhteiskunnassa”, “Tiedotus jäsenille” ja “Vaikuttaminen lainsäädöntöhankeisin”.

Suurin osa vastaajista (80%) antoi PKMO:n toiminnasta arvosanan 8,9 tai 10. Yhdistystä pidetään pääsääntöisesti aktiivisena ja tarkoitusta vastaavana. Haasteena on, että PKMO eri erotu tarpeeksi selvästi omana itsenään muista metsänomistajille palveluita tarjoavista toimijoista.

Lisätietoja:

- Eero Mikkola, puheenjohtaja, PKMO; eero.mikkola@pkmo.org, 046 – 810 6462
- Iita-Kanerva Kankaanrinta, hallituksen jäsen, PKMO, ikankaan@welho.com
- www.pkmo.org